

YTTRANDE

2022-12-09

Ku2022/01357

Kulturdepartementet

103 33 Stockholm

Riksförbundet Sveriges Konstföreningars yttrande över betänkandet SOU 2022:44 Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (**Ku2022/01357**)

Sammanfattning

Riksförbundet Sveriges Konstföreningar:

- ställer sig bakom utredningens förslag om en nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher
- vill poängtera konstföreningarnas betydelse som kulturell infrastruktur i hela landet och behovet av att långsiktigt stärka denna infrastruktur
- lyfter vikten av att man särskilt uppmärksammar konstföreningarnas behov av att kunna hålla lokaler som passar för konstutställningar och inrättar ett speciellt stöd till renovering och underhåll av dessa
- förordar en noll-moms för all kultur
- anser att företags inköp av konst bör vara avdragsgill på samma sätt som inköp av designföremål

Inledning

Riksförbundet Sveriges Konstföreningar har beretts möjlighet att inkomma med remissvar på betänkandet "Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher" (SOU 2022:44).

Riksförbundet Sveriges Konstföreningar organiserar och stöttar de aktörer i konstvärlden som på ideell basis engagerar sig för att genom att arrangera konstutställningar, driva konstprojekt och galleriverksamhet samt arbeta konstbildande sprider kunskap om och ökar tillgången till professionell samtidskonst och konsthantverk i hela landet.

Med ca 610 anslutna konstföreningar organiserade i 24 distrikt är vi ett av den ideella kulturens största förbund. Vår organisation representerar omkring 140 000 enskilda medlemmar som tillsammans utgör en stor del av landets utställningsarrangörer och konstintresserade utställningsbesökare.

Genom sin unika ställning som förmedlare av konst och lokal mötesplats utgör konstföreningarna en viktig del av konstens infrastruktur. De utställningar och konstbildande arrangemang som Riksförbundet Sveriges Konstföreningar medlemmar producerar når varje år en samlad publik på flera hundra tusen besökare i hela landet.

Yttrande

Riksförbundet Sveriges Konstföreningars föreliggande yttrande över betänkandet SOU 2022:44 avgränsas till resonemang och förslag som har betydelse för konstföreningarna och bildkonstens infrastruktur.

Riksförbundet Sveriges Konstföreningar delar utredningens bedömning att ett stöd till ökad tillväxt och kulturell produktion i företag inom kulturella och kreativa branscher skulle utgöra ett viktigt bidrag till en framtida hållbar samhällsutveckling. Vi delar även synen på att det inom området finns en lång rad hinder som måste undanröjas för att detta ska kunna förverkligas och att både politik och företag behöver förhålla sig till en hög förändringstakt på området inte bara nationellt utan även globalt. Vi tycker även att förslaget att detta arbete ska ske under en tioårsperiod och utifrån sex prioriterade strategiska områden är bra.

Riksförbundet Sveriges Konstföreningar anser att betänkandets strategi omfattar de utmaningar de kulturella och kreativa branscherna står inför. Vi delar den breda definition som ges i strategin och understryker behovet av att se helheten, där en mängd kommersiella och ideella aktörer samspelar för att tillsammans möjliggöra en hållbar utveckling för branschen.

Vidare ser Riksförbundet Sveriges Konstföreningar positivt på utredningens förslag att stärka det tvärpolitiska ansvaret och vi ställer oss positiva till förslagen om ökad samverkan mellan kultur- och näringsdepartementen och de tillhörande myndigheterna då vi ser detta som en viktig framgångsfaktor för att lyckas i arbetet med nå en hållbar utveckling av företagen i kulturella och kreativa branscher.

Vi är glada att de ideella föreningarnas betydelse för privata företag fått en egen rubrik i utredningens förslag till Nationell strategi kap.4. Dock saknar vi en mer komplex analys. Vi vill poängtera den betydelse de konst- och kulturföreningar som arbetar för att producera publika kulturarrangemang som konstutställningar, teatrar och konserter har som kulturell infrastruktur. På många platser utgör de förutsättningen för att konstnärer ska kunna leva och verka på orten. De är även garanten för att även de som lever och bor i mindre orter och på landsbygd ska ha möjlighet att ta del av professionell kultur. Inte minst viktigt är detta för alla de barn och unga som utgör den kommande generationen företagare; de som startar och driver morgondagens nya, innovativa kulturella och kreativa näringar.

Det intresse för konst och kultur som landets konstföreningar väcker med sina utställningar är dessutom en förutsättning för att det ska finnas en marknad för en stor del av dem som arbetar inom de kulturella och kreativa näringarna. Vi ser ett behov av att långsiktigt stärka den infrastruktur som konstföreningarna utgör. Vårt förslag är därför att man ser över de ofta tillfälliga projektstöd som blivit allt vanligare och gör om dem till mer långsiktiga verksamhetsstöd. Samt att man särskilt uppmärksammar konstföreningarnas behov av att kunna hålla lokaler som passar för konstutställningar och andra kulturarrangemang och inrättar ett speciellt stöd till renovering och underhåll av dessa.

Vi uppmärksammar att man i avsnitt 4.2.3 Finansieringsinsatser i slutet av stycket med rubriken Ökad nationell finansiering skriver "En utmaning som nämns är hur den stora del av kulturlivet som är organiserat i föreningsform eller via studieförbund ska kunna ta del av stödinsatser som förutsätter en annan juridisk organisationsform." Här saknar vi konkreta förslag på hur detta skulle kunna gå till i praktiken.

En annan viktig fråga som tas upp i avsnitt 4.1.6 är den ojämlika hanteringen av moms. Vi delar galleriförbundets och KLYS tanke om en gemensam kultur moms men anser liksom tidningsutgivarna att denna bör vara en noll-moms. För att stärka landets kulturföreningar bör man även införa momsåterbäring till dessa enligt norsk modell. Där har de norska kulturförbunden fått uppdraget att för statens räkning administrera återbetalningen av fjolårets moms till sina medlemsföreningar.

På uppdrag av Riksförbundet Sveriges Konstföreningar

Greta Burman

Förbundschef, Riksförbundet Sveriges Konstföreningar

greta@sverigeskonstforeningar.nu

www.sverigeskonstforeningar.nu